

Міністерство освіти і науки України
Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова
Херсонський навчально-науковий інститут

Кафедра економіки

07863

ЗАТВЕРДЖЕНО
Заступник директора з
навчальної роботи

к.т.н., проф. Дудченко О.М.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Program of the Discipline

МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА

International Economics

рівень вищої освіти   *перший (бакалаврський)*

тип дисципліни   *обов'язкова*

мова викладання   *українська*

Херсон – 2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Міжнародна економіка» є однією із складових комплексної підготовки фахівців галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальність 051 «Економіка», освітня програма «Економіка підприємства».

«15» листопада 2023 року. – 23 с.

Розробник: Надточій І.І., доктор екон. наук, професор.

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Міжнародна економіка» узгоджено з гарантом освітньої програми

Гарант освітньої програми

«Економіка підприємства»

канд. екон. наук, професор

Н.Г. Ревенко

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Міжнародна економіка» розглянуто на засіданні кафедри економіки.

Протокол № 4 від «15» листопада 2023 р.

В.о. завідувача кафедри

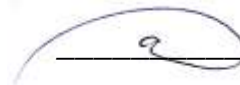

А.В. Руснак

Робоча програма навчальної дисципліни «Міжнародна економіка» затверджена методичною радою ХННІ НУК.

Протокол № 4 від «16» листопада 2023 р.

Голова МР ХННІ НУК

О.М. Дудченко

© ХННІ НУК, 2023, рік

© Надточій І.І., 2023 рік

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Опис навчальної дисципліни	5
2. Мета вивчення навчальної дисципліни	6
3. Передумови для вивчення дисципліни	6
4. Очікувані результати навчання	6
5. Програма навчальної дисциплін.....	7
6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування	12
7. Форми поточного та підсумкового контролю.....	13
8. Критерії оцінювання результатів навчання	15
9. Засоби навчання	16
10. Рекомендовані джерела інформації	16
Додаток.....	20

ВСТУП

Анотація

Освітньою програмою «Економіка підприємства» підготовки бакалаврів передбачено вивчення системи міжнародної економіки та об'єктивних етапів і принципів її розвитку, отриманні знань щодо умов, форм, методів та основного інструментарію міжнародної економічної взаємодії, а також розвитку вміння і навичок аналізу зовнішньо-економічної політики України у процесі інтеграції її у сучасну світогосподарську структуру.

Програма навчальної дисципліни «Міжнародна економіка» розрахована на здобувачів вищої освіти, які вивчили історію економіки та економічної думки, регіональну економіку, мікроекономіку, макроекономіку, статистику. Програма передбачає комплексне застосування набутих компетенцій для володіння методами розрахунку основних показників міжнародної економічної діяльності підприємства та національної економіки; обґрунтування доцільності та економічної ефективності міжнародної торгівлі, методів її регулювання.

Дисципліна «Міжнародна економіка» носить міждисциплінарний характер, вона забезпечує підготовку здобувачів вищої освіти до вивчення навчальних дисциплін «Економіка праці та соціально-трудова відносини», «Бухгалтерський облік», «Менеджмент», «Стратегія підприємства», «Планування і контроль на підприємстві», а також розробку відповідних розділів кваліфікаційної роботи.

Ключові слова: міжнародна економіка, торгівля, інвестиції, міжнародний кредит, міграція, економічна інтеграція.

Annotation

The educational program «Economics of enterprise» for bachelor's training provides for the study of the system of the international economy and the objective stages and principles of its development, the acquisition of knowledge about the conditions, forms, methods and basic tools of international economic interaction, as well as the development of skills and abilities to analyze the foreign economic policy of Ukraine in the process of its integration into the modern world economic structure.

The program of the study discipline «International Economics» is designed for students of higher education who have studied the history of economics and economic thought, regional economics, microeconomics, macroeconomics, and statistics. The program provides for the comprehensive application of the acquired competences for mastering the methods of calculating the main indicators of the international economic activity of the enterprise and the national economy; justification of feasibility and economic efficiency of international trade, methods of its regulation.

The discipline «International Economics» is interdisciplinary in nature, it provides training for students of higher education to study the academic disciplines «Economics of labor and social and labor relations», «Accounting», «Management», «Enterprise strategy», «Planning and control at the enterprise», as well as the development of relevant sections of the qualification work.

Key words: international economy, trade, investment, international credit, migration, economic integration.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 05 – Соціальні та поведінкові науки	Обов'язкова	
Модулів – 3		Рік підготовки	
Змістових модулів – 3		3-й	3-й
Електронна адреса на сайті ХННІ НУК: http://www.kb.nuos.edu.ua/Licensing%20and%20accreditation%20specialties/business-economics-b.html	Спеціальність 051 – «Економіка» Освітня програма «Економіка підприємства»	Семестри	
Індивідуальне науково-дослідне завдання - немає		5-й	5-й
Загальна кількість годин - 120		Лекції	
		5-й семестр - 30 год.	8 год.
		Практичні	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних: 5-й семестр – 4; самостійної роботи студента: 5-й семестр – 4.	5-й семестр - 30 год.		8 год.
	Лабораторні		
	-	-	
	Самостійна робота		
5-й семестр - 60 год.		104 год.	
Індивідуальні завдання: год.		-	
Види контролю: 5-й семестр - екзамен		-	
Форма контролю: комбінована (письмовий контроль, тестовий контроль)		-	

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Міжнародна економіка» є формування у здобувачів вищої освіти відповідно до освітньої програми таких компетентностей:

1) інтегральну компетентність:

- здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки;

2) загальні компетентності:

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

3) професійні компетентності:

ФК1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, макро-, регіональному та міжнародному рівнях;

ФК2. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами;

ФК5. Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовами для вивчення даної дисципліни є дисципліни: «Історія економіки та економічної думки», «Регіональна економіка», «Мікроекономіка», «Макроекономіка», «Статистика».

4. Очікувані результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти таких результатів навчання:

ПР3. Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки.

ПР6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.

ПР9. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

ПР13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.

5. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовий модуль 1. Структура, сутність та розвиток міжнародної економіки та торгівлі

Тема 1. Міжнародна економічна система

Предмет і завдання курсу, зв'язок з іншими економічними дисциплінами. Структура курсу. Поняття «міжнародна економіка» у широкому та вузькому сенсі. Співвідношення міжнародної економіки, світового господарства та міжнародних економічних відносин.

Сутність МПП. Класифікація міжнародного розподілу праці: типи та види МПП. Теорії міжнародного розподілу праці: теорія порівняльних витрат виробництва, порівняльних переваг та сучасні теорії модернізації МПП.

Джерела інформації: [3, с. 6-13; 5, с. 8-34; 14, с. 8-19].

Тема 2. Міжнародна торгівля

Світовий ринок. Поняття зовнішньої торгівлі. Основні показники, параметри. МТ: товарообіг, обсяг. Концепції МТ: меркантилізм, фритредерство, закон інтернаціональної вартості. Основи сучасної теорії. Схема Хекшера-Оліна.

Зростання ролі міжнародної торгівлі (МТ) на сучасному етапі. Основні фактори зростання міжнародного товарообігу. Регіональна структура (географічний поділ) МТ. Монополізація світової торгівлі.

Кон'юнктура товарних ринків – сутність, фактори формування і розвитку, система показників вивчення і основні форми проявлення. Ціноутворення на світовому ринку. Види і форми МТ. Особливості розвитку зовнішньоторговельної політики держав. Регулювання міжнародних торгівельних відносин. Передумови і особливості участі України в МТ.

Джерела інформації: [3, с. 14-20; 5, с. 94-119; 14, с. 36-59].

Модуль 2.

Змістовий модуль 2. Міжнародний капітал

Тема 3. Міжнародні інвестиції

Фінансові активи. Світові фінанси. Ринок капіталу. Причини міжнародного руху капіталу. Сутність вивозу. Закордонне інвестування. Міграція.

Загальні передумови розвитку міжнародної інвестиційної та виробничої діяльності. Вивіз капіталу як фактор інтенсифікації міжнародної інвестиційної і виробничої діяльності. Головні форми виробничого співробітництва та роль НТР у його поглибленні.

ТНК, та їх суть і еволюція, сучасна стратегія. Спільні підприємства. Передумови розвитку міжнародної підприємницької діяльності в Україні. Інвестиційний клімат.

Джерела інформації: [3, с. 21-32; 7, с. 197-232; 14, с. 150-171].

Тема 4. Міжнародний кредит

Сучасні міжнародні кредитні відносини. Кредитні гроші. Структура та інструменти валютного ринку. Світовий ринок позичкових капіталів. Міжнародні фінансово-кредитні центри та їх вплив на розвиток міжнародного кредиту. Іноземні кредити в економічному розвитку України.

Структура, специфіка. Інституціональна структура міжнародного кредиту.

Проблеми зовнішньої заборгованості світу та України.

Джерела інформації: [3, с. 42-46; 5, с. 267-291; 14, с. 172-200].

Модуль 3.

Змістовий модуль 3. Міжнародна міграція, валютна система та розрахунки

Тема 5. Міжнародна трудова міграція

Економічна природа, рушійні сили та етапи розвитку. Масштаби, форми та основні тенденції розвитку сучасних міграційних процесів.

Трудові ресурси світового господарства: чисельність, динаміка і структура, якісні та кількісні аспекти, ефективність використання робочої сили. Проблеми та галузева структура зайнятості. Світовий ринок праці і міжнародна міграція робочої сили: сутність і причини міграції.

Міжнародна міграція робочої сили і платіжні баланси країн. Загальні закономірності створення світового ринку робочої сили, головні регіони і центри її міжнародного тяжіння і експорту. Державне і міжнародне регулювання трудової міграції.

Джерела інформації: [3, с. 33-41; 5, с. 60-93; 14, с. 217-233].

Тема 6. Міжнародний обмін технологіями

Суть та передумови розвитку науково-технічних відносин. Світовий ринок технологій.

Сутність і види МОТ, особливості розвитку ринку технологій. Ринок макротехнологій. Монополізація міжнародного ринку технологій міжнародними корпораціями.

Основні форми передачі технології. Ліцензії на угоди: сутність, види, терміни.

Міжнародне технічне сприяння. Види міжнародної технічної допомоги.

Джерела інформації: [7, с. 119-151; 14, с. 79-105].

Тема 7. Світова валютна система

Сутність та структура сучасної валютної системи. Валюта та її основні види.

Паризька валютна система. Генуезька валютна система. Беттон-Вудська, Ямайська валютні системи.

Валютні відносини у системі міжнародних економічних відносин. Національні валютні системи, їх склад. Паритет і валютний курс. Міжнародна валютна система: елементи, завдання, етапи розвитку. Європейська валютна система: сутність, завдання, механізм дії. Функціонування та етапи розвитку ЄВС.

Джерела інформації: [3, с. 46-53; 5, с. 215-236; 14, с. 234-256].

Тема 8. Міжнародні розрахунки і платіжний баланс

Сучасні особливості міжнародних розрахунків та вплив на них міжнародних організацій. Основні параметри, джерела інформації, принципи класифікації.

Методи балансування платіжного балансу. Національне та міждержавне регулювання платіжного балансу. Теорії платіжного балансу.

Друга економіка, МК як інструмент перетворення міжкраїнних, регіональних МЄВ у глобальні. Створення міжнародного виробництва, сфери послуг, фінансової сфери. Причини виникнення, етапи розвитку і риси МК. Види МК. Відмінності ТНК та БНК.

Джерела інформації: [3, с. 58-67; 5, с. 237-266; 14, с. 322-344].

Тема 9. Міжнародна економічна інтеграція

Сутність та об'єктивні основи інтеграції. Формальна та реальна інтеграція. Генезис економічних інтеграційних процесів, основні фактори впливу. Етапи розвитку, їх ознаки та особливості. Зона вільної торгівлі. Митний союз, економічний союз. Повна інтеграція.

Джерела інформації: [3, с. 53-58; 5, с. 149-183; 14, с. 345-365].

Тема 10. Глобалізація та економічний розвиток

Глобалізація в сучасному світі. Вплив глобалізації на економічний розвиток. Сучасні проблеми глобалізації для різних груп країн. Тенденції розвитку глобалізації. Процеси глобалізації та їх вплив на розвиток економіки України.

Вплив глобалізації на країни СНД.

Постіндустріалізм: сутність, критерії, показники. Спільне та особливе у розвитку суб'єктів цивілізаційного центру. Характеристика ринково-державного регулюємого соціально-орієнтованого капіталізму. Стратегія і тактика розвитку та координації співробітництва. ОЕСР: принципи, цілі, завдання.

Поставторитарні економіки. Групи країн, особливості перехідного періоду. Суть системних реформ. Моделі та шляхи реформування: вибір стратегії розвитку.

Джерела інформації: [5, с. 292-308; 7, с. 8-42; 14, с. 20-35].

5.1. Тематичний план навчальної дисципліни

Назва змістових модулів і тем дисципліни	Кількість годин							
	Денна форма навчання				Заочна форма навчання			
	Разом	у тому числі			Разом	у тому числі		
		Лекції	Практична робота	Самостійна робота		Лекції	Практична робота	Самостійна робота
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Модуль 1								
Змістовий модуль 1. Структура, сутність та розвиток міжнародної економіки та торгівлі								
Тема 1. Міжнародна економічна система	11	3	3	5	24	2	2	10
Тема 2. Міжнародна торгівля	11	3	3	5				10
Разом за змістовим модулем 1	22	6	6	10	24	2	2	20
Модуль 2								
Змістовий модуль 2. Міжнародний капітал								
Тема 3. Міжнародні інвестиції	11	3	3	5	24	2		10
Тема 4. Міжнародний кредит	11	3	3	5			2	10
Разом за змістовим модулем 2	22	6	6	10	24	2	2	20
Модуль 3								
Змістовий модуль 3. Міжнародна міграція, валютна система та розрахунки								
Тема 5. Міжнародна трудова міграція	12	3	3	6	23	2		11
Тема 6. Міжнародний обмін технологіями	12	3	3	6				10
Тема 7. Світова валютна система	12	3	3	6	13		2	11
Тема 8. Міжнародні розрахунки і платіжний баланс	14	3	3	8	13		2	11
Тема 9. Міжнародна економічна інтеграція	12	3	3	6	23	2		11
Тема 10. Глобалізація та економічний розвиток	14	3	3	8				10
Разом за змістовим модулем 3	76	18	18	40	72	4	4	64
Усього годин	120	30	30	60	120	8	8	104

Примітка: для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання читаються оглядові лекції за темами модулів в обсягах відповідно до таблиці.

5.2. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Етапи розвитку світового господарства	3	2
2	Товарна та географічна структура зовнішньої торгівлі	3	
3	Міжнародний рух капіталу	3	
4	Критерії класифікації та види кредиту	3	2
5	Світовий ринок праці та міжнародна міграція робочої сили	3	
6	Міжнародний обмін технологіями (МОТ)	3	
7	Міжнародні валютні відносини	3	2
8	Вільні економічні зони (ВЕЗ)	3	2
9	Міжнародна економічна інтеграція	3	
10	Міжнародна економічна політика України	3	
Разом		30	8

5.3. Самостійна робота та індивідуальні завдання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Становлення міжнародної економіки. Класифікація країн світового господарства. Закономірності та етапи розвитку	1	1
2	Погляди на торгівлю. Модель внутрішньогалузевої торгівлі. Традиційні теорії міжнародної торгівлі	1	1
3	Механізм залучення міжнародних інвестицій. Інвестиційна політика України. Динаміка та структура інвестицій	1	1
4	Світовий ринок позичкового капіталу. Міжчасові виробничі можливості та торгівля	1	1
5	Основні світові ринки робочої сили. Розвиток міжнародної міграції в Україні	1	1
6	Економічна оцінка міжнародної передачі технологій. Міжнародне технічне сприяння	1	1
7	Валютні ринки та валютні операції. Типи угод на валютних ринках. Група світового банку. Регіональні валютно-фінансові інститути	1	1
8	Міжнародні розрахунки як форма регулювання міжнародних економічних відносин. Економічний зміст платіжного балансу	1	1
9	Особливості інтеграційних процесів в Україні та у світовій економіці	1	1
10	Формування глобальної виробничої інфраструктури міжнародної економіки	1	
Разом		10	9

5.4. Розподіл годин самостійної роботи

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин		
		Норматив	Денна форма	Заочна форма
1	Підготовка до лекційних занять	1 год. на 1 лекцію	10	10
2	Підготовка до практичних занять	1-2 год /1 заняття	10	10
3	Підготовка до поточного модульного контролю	підготовка до контрольних заходів – 15 (30) год. на 1 захід	15	-
4	Підготовка до екзамену		15	30
5	Виконання контрольної роботи	мінімум 15 годин на 1 роботу	-	45
6	Самостійне вивчення тем, що не входять до лекційного курсу		10	9
Разом			60	104

6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування

В якості методів навчання для всіх видів занять використовується:

- робота з літературою, як опрацювання різних видів джерел, спрямоване на формування нових знань, їх закріплення, вироблення вмінь і навичок та реалізацію контрольної-корекційної функції в умовах формальної освіти;
- пояснення, як словесне розкриття причинно-наслідкових зв'язків і закономірностей у розвитку природи, людського суспільства і людського мислення.

Для лекційних занять застосовується:

- лекція, як усний виклад навчального матеріалу, що характеризується великим обсягом, складністю логічних побудов, сконцентрованістю розумових образів, доведень і узагальнень;
- ілюстрування, як показ та сприйняття предметів, процесів і явищ у їх символічному зображенні за допомогою плакатів, карт, портретів, фотографій, схем, репродукцій, звукозаписів тощо;
- відеометод, як використання відеоматеріалів для активізації наочно чуттєвого сприймання, що забезпечує більш легке і міцне засвоєння знань в їх образно-понятійній цілісності та емоційній забарвленості.

Для практичних занять застосовується:

- практична робота, як метод поглиблення і закріплення теоретичних знань та перевірки наукових висновків.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:

- усні відповіді на практичних заняттях;
- письмовий контроль результатів навчання;
- поточний модульний контроль у формі тестування;
- контрольні роботи (для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання);
- екзамен.

7. Форми поточного та підсумкового контролю

Досягнення здобувача вищої освіти оцінюються за 100-бальною системою університету.

Підсумкова оцінка навчального курсу включає в себе оцінки з поточного контролю і оцінки заключного екзамену.

Питома вага заключного екзамену в загальній системі оцінок – 40 балів. Право здавати заключний екзамен дається здобувачу вищої освіти, якій з урахуванням максимальних балів проміжних оцінок і заключного екзамену набирає не менше 60 балів. Підсумкова оцінка навчального курсу є сумою проміжних оцінок і оцінки екзамену.

Поточний контроль проводиться після вивчення кожного з модулів дисципліни. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час виконання завдань практичних робіт.

Семестровий підсумковий контроль з дисципліни проводиться після закінчення її вивчення у комбінованій формі проведення екзамену (тестування та усна компонента).

При виставленні підсумкової оцінки (балів) з навчального курсу враховуються результати поточного контролю.

Виконання контрольної роботи є обов'язковою умовою для здобувачів вищої освіти, що навчаються за заочною формою. Завдання для контрольних робіт добираються з теоретичних питань і тестів, що охоплюють зміст робочої програми дисципліни.

Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки після досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній з позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

7.1. Форми контролю результатів навчальної діяльності здобувачів вищої освіти та їх оцінювання

Практична робота

Бал	Критерії оцінювання
3	Робота виконана у встановлений термін. Здобувач вищої освіти самостійно визначає тип задачі чи ситуаційного завдання і раціонально вирішує. Може розв'язувати комбіновані задачі. Звіт відповідає встановленим вимогам.
2	Робота виконана з порушенням встановлених термінів. Здобувач вищої освіти наводить потрібні формули. Розв'язує задачу чи ситуаційне завдання користуючись алгоритмом. Складений звіт містить неточності у висновках та помилки.
1	Здобувач вищої освіти складає скорочену умову задачі чи ситуаційного завдання, робить обчислення лише за готовою формулою.
0	Здобувач вищої освіти не розв'язує задачі та ситуаційні завдання.

Критерії оцінювання поточного модульного контролю знань здобувачів вищої освіти у формі тестування (для денної форми навчання)

Правильних відповідей, %	100	90	80	70	60	50	40	30	20	10
Бал	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1

7.2. Узагальнюючі результати поточного контролю знань здобувачів вищої освіти за модулями та формами навчання

Форма контролю	Максимальна кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Виконання практичних робіт	10 роб. × 3 бали = 30 балів	5 роб. × 3 бали = 15 балів
Поточний модульний контроль	3 МКР × 10 балів = 30 балів	-
Виконання контрольних робіт	-	3 роб. × 15 балів = 45 балів
Всього	60	60

Система нарахування рейтингових балів та критерії оцінювання контрольної роботи (для заочної форми навчання)

Бал	Критерії оцінювання
30	Робота виконана у встановлений термін. Матеріал викладено у достатньому обсязі, аргументовано і у правильній послідовності. Використані не тільки рекомендовані джерела інформації, а й новітні, самостійно знайдені у періодичних виданнях та в інтернет-ресурсах. Правильно сформульовані узагальнюючі висновки. Робота достатньо ілюстрована, оформлена акуратно, з дотриманням вимог до технічної документації. Під час захисту роботи здобувач вищої освіти вільно орієнтується в матеріалах
20	Робота виконана у встановлений термін. Матеріал викладено у достатньому обсязі, логічно. Використані рекомендовані джерела інформації. Правильно сформульовані узагальнюючі висновки. Робота оформлена акуратно, з дотриманням вимог до технічної документації. Під час захисту роботи здобувач вищої освіти орієнтується в матеріалах, у відповідях є неточності
10	Робота виконана з порушенням встановлених термінів. Матеріал викладено у правильній послідовності, але недостатньо повно. Недостатньо використані рекомендовані джерела інформації. Висновки сформульовані формально або не зв'язані з матеріалами роботи. В оформленні роботи є порушення вимог до технічної документації. Під час захисту роботи здобувач вищої освіти в цілому орієнтується в матеріалах, у відповідях є помилки та неточності
5	Робота виконана з порушенням встановлених термінів. Матеріал викладено безсистемно, висновки сформульовані формально або відсутні. Робота оформлена неохайно, з порушенням вимог до технічної документації. Під час захисту роботи здобувач вищої освіти слабо орієнтується в матеріалах, у відповідях є помилки
0	Роботу не виконано

Підсумковий контроль знань здобувачів вищої освіти у формі комплексного екзамену

Підсумковий контроль знань здобувачів вищої освіти складається з тестування та усної відповіді на три контрольних питання.

Критерії оцінювання тестування здобувачів вищої освіти

Правильних відповідей, %	100	90	80	70	60	50	40	30	20	10
Бал	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1

Критерії оцінювання усної відповіді здобувачів вищої освіти

Бал	Критерії оцінювання
10	Здобувач вищої освіти в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно й аргументовано його висвітлює, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань; вільно послуговується науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
8	Здобувач вищої освіти достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його висвітлює, розкриває зміст теоретичних запитань, послуговується науковою термінологією. Проте виклад окремих питань недостатньо змістовний та аргументований, допущені окремі несуттєві неточності та незначні помилки.
6	Здобувач вищої освіти загалом володіє навчальним матеріалом, висвітлює його основний зміст під час усних виступів, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації. Допускає окремі суттєві неточності та помилки.
4	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом не в повному обсязі, висвітлює його фрагментарно, без обґрунтування, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускає суттєві неточності.
2	Здобувач вищої освіти частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі висвітлити зміст питань, допускаючи при цьому суттєві помилки.
0	Здобувач вищої освіти не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань.

8. Критерії оцінювання результатів навчання

№ змістового модуля	Тема	Денна форма		Заочна форма	
		Вид роботи	Кількість балів	Вид роботи	Кількість балів
1	2	3	4	5	6
ЗМ 1	Т1	Практична робота № 1	3	-	-
	Т2	Практична робота № 2	3	Практична робота № 2	3
	-	-	-	Контрольна робота	15
ПМК 1			10	-	-
ЗМ 2	Т3	Практична робота № 3	3	Практична робота № 3	3
	Т4	Практична робота № 4	3	-	-
	-	-	-	Контрольна робота	15
ПМК 2			10	-	-
ЗМ 3	Т5	Практична робота № 5	3	-	-
	Т6	Практична робота № 6	3	Практична робота № 6	3
	Т7	Практична робота № 7	3	-	-
	Т8	Практична робота № 8	3	Практична робота № 8	3
	Т9	Практична робота № 9	3	-	-
	Т10	Практична робота № 10	3	Практична робота № 10	3
	-	-	-	Контрольна робота	15
ПМК 3			10	-	-

Продовження таблиці

1	3	4	5	6
Підсумковий контроль	Екзамен, в т.ч.	40	Екзамен, в т.ч.	40
	Тестування	10	Тестування	10
	Усна відповідь	30	Усна відповідь	30
Сума		100		100

9. Засоби навчання

Технічні засоби навчання: мультимедійний проектор, персональні комп'ютери з підключенням до мережі Інтернет.

При проведенні занять за дистанційною формою навчання використовуються дистанційні платформи й інформаційно-комунікаційні технологій (Moodle, Google Classroom, DingTalk, ZOOM Cloud Meetings, Skype, Viber, WeChat, Telegram, соціальні мережі тощо).

10. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Глобалізаційні процеси у світовій економіці: виклики та можливості для України : колективна монографія / за ред. О. О. Борзенко ; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозів. НАН України». Київ, 2022. 264 с. URL: <http://ief.org.ua/wp-content/uploads/2022/10/Globalizaciyniproceny-u-svitoviyeconomici.pdf>

2. Голіков А.П. Економіка зарубіжних країн: навчальний посібник. Центр учбової літератури, 2022. 464 с.

3. Кібік О. М. Міжнародна економіка : навчально-методичний посібник / О. М. Кібік, К. С. Нестерова, Ю. В. Хаймінова. Одеса : НУ «ОЮА», 2020. 85 с.

4. Мазаракі А.А., Мельник Т.М., Гончаренко О.В. та ін. Міжнародна економічна діяльність України: підручник. КНТЕУ, 2021. 704 с.

5. Міжнародна економіка: підруч. / С.О. Гуткевич, М.Д.Корінько, Ю.М.Сафонов. - 3-є вид., перероблене та доповнене. – Вид-во «Діса Плюс», 2021. 428 с.

6. Міжнародні економічні відносини : навчальний наочний посібник / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад. В. В. Дергачова, К. О. Кузнецова, І. М. Манаєнко, В. А. Мельникова, О.С. Ченуша. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 340 с.

7. Міжнародні економічні відносини та світова політика. Частина 1: Навчальний посібник / Лютак О.М., Баула О.В., Галазюк Н.М., Зелінська О.М., Корольчук Л.В., Кравчук П.Я., Урбан О.А., Полянська Т.О. Луцьк: СПД Галяк Жанна Володимирівна, друкарня «Волиньполіграф», 2022. 324 с.

8. Опорний конспект лекцій з дисципліни «Міжнародна економіка» для бакалаврів галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» / Укл. Стахова Н. В. Тернопіль: ЗУНУ, 2022. 40 с.

9. Резнікова Н. В. Економічна кон'юнктура розвинених країн : навч. посіб. у 2-х ч. Ч. 2. Практичні аспекти дослідження економічної кон'юнктури розвинених країн. Київ: Аграр Медіа Груп, 2020. 392 с.

10. Резнікова Н. В. Економічна кон'юнктура розвинених країн: навч. посіб. у 2-х ч. Ч. 1. Теоретичні основи дослідження економічної кон'юнктури розвинених країн. Київ: Аграр Медіа Груп, 2020. 421 с.

11. Сидоров О.А. Світова економіка та міжнародні економічні відносини: підручник / О.А. Сидоров, Н.О. Фісуненко, Т.В. Альошина; ред. П.А. Фісуненко. – Дніпро: Арт-Прес, 2023. 400 с.

Допоміжна література

12. Амеліна І.В., Попова Т.Л., Владимиров С.В. Міжнародні економічні відносини: навч. посіб. Київ: «Центр учбової літератури», 2019. 256с.

13. Архієреєв С. І. Міжнародна економіка і міжнародні економічні відносини : навч. посібник / С. І. Архієреєв, Н. М. Волоснікова, С. О. Климова ; за ред. проф. Архієреєва С. І. ; Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т». Харків : НТУ «ХП», 2019. 234 с.

14. Білоцерківець В.В., Завгородня О.О., Золотарьова О.В. та ін. Сучасна міжнародна економіка: підручник / За ред. В.М. Тарасевича. Дніпро: ПБП «Економіка», 2019. 386 с.

15. Босак А.О., Григор'єв О.Ю., Малиновський Ю.В., Далик В.П. Міжнародна економіка та міжнародні економічні відносини: навч. посібник. Львів, СТ «Міські інформаційні системи», 2018. 364 с.

16. Гребельник О. П. Основи зовнішньоекономічної діяльності: підручник [5-те вид., перероб. та допов.] / О.П. Гребельник; Університет ДФС України. Ірпінь, 2019. 410 с.

17. Гребельник О.П. Основи зовнішньоекономічної діяльності: підручник. 5-те вид., перероб. та допов.; Університет ДФС України. Ірпінь: 2019. 410 с.

18. Дахно І.І. Зовнішньоекономічна діяльність : навч. посіб. / за ред. І. І. Дахна. Київ: «Центр учбової літератури». 2018. 355 с.

19. Економіка у Європейській Інтеграції : навч. посібник / В. А. Зеленко, О. Г. Гупало, А. В. Стасишин. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 464 с.

20. Козак Ю. Г. Міжнародна економіка: в питаннях та відповідях підруч. / Ю. Г. Козак. – К.: Центр учбової літератури, 2017. – 228 с.

21. Козак Ю.Г. Міжнародна торгівля: навч.посіб. [4-е видання]. Київ: ЦУЛ, 2019. 400 с.

22. Козак Ю.Г. Транснаціональні корпорації: навч.посіб. / Ю. Г. Козак, С. О. Якубовський, О .В. Савчук [та інш.]; [2-ге видання]. Київ: ЦУЛ, 2019. 512 с.
23. Міжнародна економіка. Підручник / За ред. А. О. Задой, В. М. Тарасевича. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 416 с.
24. Міжнародна економіка: підручник для ВНЗ / за ред. Ю. Г. Козака, Д. Г. Лук'яненка, Ю. В. Макогона; Міністерство освіти і науки України. Київ: Центр навчальної літератури, 2018. 560 с.
25. Міжнародні економічні відносини : навчальний посібник / А. І. Боярчук, Р.П. Огородник, І. А. Плющик, Н. М. Антофій, Н. Є. Федорова Херсон : ТОВ «ВКФ СТАР» ЛТД», 2018. 374 с.
26. Міжнародні економічні відносини: підручник / А. А. Мазаракі, Т. М. Мельник, Л. П. Кудирко та ін.; за заг. ред. А. А. Мазаракі, Т. М. Мельник. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. 612 с.
27. Філіпенко А. С. Міжнародні економічні відносини. Історія. Теорія. Політика : підручник. Київ : Либідь, 2019. 960 с.
28. Шевчук В. О. Міжнародна економіка: теорія і практика : підручник / В. О. Шевчук. [2-ге вид., перероб. і доп.]. К. : Знання, 2018. 663 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

29. ASEAN. URL: <http://www.aseansec.org>
30. NAFTA. URL: <http://www.nafta.org>
31. Statistical Office of The European Communities (EUROSTAT). URL: <http://europa.eu.int/en/comm/eurostat/serven/par6/6som.html>
32. Багатостороння агенція з гарантій інвестицій. URL: <https://www.miga.org>
33. Веб-портал «Human Development Report». URL: <http://www.hdr.undp.org>.
34. Господарський кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>.
35. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>.
36. Матеріали I-VII Міжнародних науково-практичних конференцій «Бізнес-аналітика в управлінні зовнішньоекономічної діяльності». URL: <http://194.44.12.92:8080/jspui/handle/123456789/847>
37. Міністерство економіки України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/catalog/ministerstvo-ekonomiky-ukraini>.
38. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
39. Офіційний веб-сайт Європейського банку реконструкції та розвитку. URL: <http://www.ebrd.com/>
40. Офіційний веб-сайт Міжнародного валютного фонду. URL: <http://www.imf.org/>

41. Офіційний веб-сайт Міжнародної фінансової корпорації. URL: <http://www.ifc.org/>
42. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua>.
43. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
44. Офіційний сайт Міжнародної організації з міграції. URL: <http://www.iom.org>
45. Офіційний сайт Міжнародної організації праці. URL: <http://www.ilo.org>
46. Офіційний сайт Міністерства фінансів України URL: <https://www.kmu.gov.ua/catalog/ministerstvo-finansiv-ukraini>.
47. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://www.bank.gov.ua>
48. Офіційний сайт Національного інституту стратегічних досліджень. URL: <http://www.niss.gov.ua>
49. Офіційний сайт Організації об'єднаних націй. URL: <http://www.un.org>
50. Офіційний сайт Світового банку. URL: <https://www.worldbank.org>
51. Офіційний сайт Світової організації торгівлі. URL: <https://www.wto.org>
52. Офіційний сайт ХННІ НУК. URL: <http://kb.nuos.edu.ua>.
53. Цивільний кодекс України. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.

Розробник
доктор екон. наук, професор

Надточій І.І.

Питання для модульного контролю знань

Контрольні питання до 1-го модуля

1. Сутність та структура міжнародної економіки.
2. Міжнародний поділ праці – об’єктивна основа міжнародної економіки.
3. Світове господарство як об’єкт світогосподарських зв’язків.
4. Сутність, форми та рівні міжнародних економічних відносин.
5. Сутність, етапи та показники розвитку міжнародної торгівлі.
6. Форми та методи міжнародної торгівлі.
7. Регулювання міжнародної торгівлі.
8. Україна на світовому ринку товарів та послуг.
9. Еволюція теорій міжнародної торгівлі.

Контрольні питання до 2-го модуля

1. Сутність, мотивація і форми міжнародного руху капіталу.
2. Теорії міжнародного руху капіталу.
3. Сутність, форми та причини іноземних інвестицій, їх наслідки.
4. Стан і проблеми прямого іноземного інвестування в Україні.
5. Міжнародний кредит та його роль у міжнародних кредитних відносинах.
6. Світовий ринок позичкового капіталу: структура і специфіка.
7. Інституціональна структура міжнародного кредиту.
8. Світова криза заборгованості. Проблеми зовнішньої заборгованості України.
9. Що таке міжнародний кредит і які його основні види?
10. Чим відрізняється грошовий ринок і ринок капіталів?
11. У чому полягає суть міжнародного лізингу як сучасної форми міжнародного кредитування?
12. Чим відрізняється міжнародний факторинг і міжнародний форфейтинг?
13. Що являє собою інституціональна структура міжнародного кредиту?

14. Чому періодично виникає світова криза заборгованості?
15. Що таке міжнародний кредит і які функції він виконує?
16. Назвіть основні сутнісні ознаки міжнародного кредиту.
17. Охарактеризуйте основні форми міжнародного кредиту.
18. Розкрийте сутність такого явища, як євроринок, та основні причини його формування.
19. Вкажіть призначення та охарактеризуйте діяльність МВФ.
20. Якими причинами зумовлена необхідність залучення зовнішніх кредитів для країни?
21. Які, на Вашу думку, позитивні та негативні наслідки діяльності міжнародних валютно-фінансових організацій, зокрема для країн, що розвиваються?
22. Які причини зумовили зростання зовнішньої заборгованості України протягом 90-х років?
23. Назвіть та охарактеризуйте діяльність європейських валютно-кредитних організацій.
24. Дайте визначення поняття «реструктуризація боргу».
25. Оцініть динаміку зовнішньої заборгованості України.
26. Яку роль відіграють міжнародні фінансові організації в регулюванні зовнішнього боргу?
27. Охарактеризуйте основні шляхи реструктуризації боргових зобов'язань.

Контрольні питання до 3-го модуля

1. Економічна природа, рушійні сили та етапи міжнародної міграції робочої сили.
2. Основні світові ринки та експортери робочої сили.
3. Регулювання міжнародних міграційних процесів.
4. Україна у світових міграційних потоках.
5. Науково-технічне співробітництво у світовому господарстві.
6. Міжнародна передача технологій.
7. Міжнародні некомерційні науково-технічні зв'язки.

8. Регулювання передачі технологій.
9. Структура та основні елементи сучасної світової валютної системи.
10. Етапи розвитку світової валютної системи.
11. Валютні ринки та валютні операції.
12. Валютний ринок України.
13. Міжнародні валютні розрахунки.
14. Поняття платіжного балансу та взаємозв'язок рахунків.
15. Стан рівноваги платіжного балансу.
16. Платіжний баланс України.
17. Розкрити суть міжнародного науково-технічного співробітництва та особливості його структури.
18. Що входить у розуміння категорії «інтелектуальна власність»?
19. У чому полягає суть міжнародного ліцензування і які його особливості як форми передачі технологій?
20. Що таке міжнародний інжиніринг і які види діяльності відносяться до цього поняття?
21. Показати основні напрямки розвитку міжвузівських стосунків.
22. Яка роль СОІВ у розвитку МНТВ і, зокрема, винахідництва?
23. Що являє собою платіжний баланс країни та які основні складові його структури?
24. Показати різницю між різними формами міжнародних розрахунків.
25. Проаналізуйте основні методи регулювання платіжного балансу.
26. Охарактеризуйте найпоширеніші умови міжнародних розрахунків та їх основні форми.
27. Визначити фактори, що впливають на стан платіжного балансу.
28. Охарактеризуйте заходи, які вживаються за умов дефіциту платіжного балансу.
29. Розкрийте поняття «міжнародні розрахунки» та назвіть їхні форми.
30. Що таке платіжний баланс? Який його економічний зміст та основні категорії?

31. Дайте характеристику основним способам використання інформації платіжного балансу.
32. Розкрийте поняття структури платіжного балансу.
33. Про що свідчить позитивне (негативне) сальдо торгового балансу?
34. Що розуміють під рівновагою платіжного балансу?
35. Дайте характеристику платіжного балансу України за минулий рік.
36. Поняття, форми та етапи розвитку міжнародної економічної інтеграції.
37. Сучасні інтеграційні угруповання країн.
38. Глобалізація – вища стадія інтернаціоналізації світової економіки.
39. Суперечливість процесу глобалізації.
40. Вплив глобалізації на соціально-економічний розвиток України.
41. Глобальні проблеми людства.
42. Як розуміти суть міжнародної економічної інтеграції і за яких умов вона розвивається?
43. Показати різницю між формами міжнародної інтеграції.
44. Які основні завдання стоять перед ЄС і інтеграційному плані?
45. Які відбуваються процеси у Центрально-Східній частині Європи?
46. Що собою являє угода НАФТА і яка її роль у розвитку економік країн, яких вона об'єднує?
47. Проаналізувати інтеграційні процеси, що відбуваються в Латинській Америці.
48. Які особливості розвитку міжнародної інтеграції в Азії?
49. Показати проблеми та шляхи розвитку інтеграційних процесів у Африці.
50. Які існують передумови розвитку загальносвітової економічної інтеграції?
51. Чому міжнародна економічна інтеграція відбувається не між всіма країнами світу одночасно, а переважно на кордонах регіонів?
52. Які об'єктивні передумови є найважливішими для розвитку міжнародних інтеграційних процесів?
53. Які суперечності розвитку західноєвропейської інтеграції виникають у процесі взаємодії факторів регіональної та глобальної інтернаціоналізації?